

Guerra

“Per exemple el columnista més ben pagat de la premsa espanyola, que explica que tirem bombes només pel gust de provar nous armaments, agudíssima anàlisi, i conclou l’argumentació amb aquesta síntesi exemplar: ‘Los misiles son prótesis sexuales para estadistas a media asta’. Al costat d’aquesta gràcia, la meua carnissera –que es guanya la vida tallant i pesant carn, no escrivint– és Clausewitz i Winston Churchill en una sola peça.”

La carnissera del barri li ho comentava fa pocs dies a la meua dona, mentre pesava el mig quilo de vedella: “He sentit a la ràdio”, va dir, “que Ieltsin s’ha aliat amb Àsia, i hi haurà una guerra mundial”. Ho assegurava sense posar en dubte la notícia i sense que això afectara la seua inacabable conversa sobre els fets i vides dels veïns, ni la qualitat o el pes de la carn. Ieltsin s’ha aliat amb Àsia, hi haurà guerra mundial, i la cunyada de la dona que acaba d’anar-se’n s’ha barallat amb el marit. En fi, això era fa alguns dies, i quan vostès llegiran aquest paper no sé si l’aliança asiàtica haurà estat prou efectiva, i si la cunyada de la clienta s’haurà reconciliat amb l’home o no. Així va la vida, en aquestes setmanes de bombes en sessió de tarda i nit. Hi ha com una estranya sensació d’alarma, remota però més pròxima que en molts anys, almenys vista des d’aquest cantó d’Europa que ja fa més de mig segle que es mira de molt lluny les inclemències del món. Com això de Sèrbia i de Kosovo, i les bombes que deixen caure dos avions espanyols, i la incerta còlera dels russos, foren coses que qui sap si afectaran fins i tot el programa de vacances de Pasqua. Quan la guerra era a Croàcia o a Bòsnia, semblava que eren problemes d’ells entre ells, i que “nosaltres”, en tot cas, hi anàvem a posar pau. Ara no es veu tan clar, açò de posar pau en les guerres dels altres, i bé podria ser que en comptes de posar-hi pau hi posem més guerra encara, això deu pensar el personal que mira la tele o escolta la ràdio. Qui sap, fins i tot, si els russos s’aliaran amb Àsia i llavors vindrà la guerra mundial. Però això, en tot cas, no ens ha d’afectar ni poc ni molt, a la gent que només ho veiem per la televisió.

Perquè la guerra, per definició, és sempre cosa dels altres. Els europeus d’aquesta part occidental hem assumit de tal manera que la pau és l’estat natural de la història, que tota guerra ha de ser per necessitat aliena i remota. Només fa mig segle que no ens matem en massa, amb armament públic i per ordre dels governs, i que la matança militar ha deixat de formar part de la política ordinària dels estats, però imaginem que és una eternitat: que era sempre així, i que no podrà ser mai d’una altra manera. Per un europeu de fa sei-

xanta anys, o vuitanta anys o cent, la guerra era una perspectiva pròxima i ben coneguda, i per als seus governs i els seus exèrcits més encara. Ara, però, semblava com si els governs d’aquesta Europa ja no podien declarar cap guerra (quan això era un dels seus privilegis més sublimes: *declarar* una guerra!), i com si els militars no tingueren més destí que extingir-se lentament mentre aprenen a manejar joguines noves i caríssimes que mai hauran de fer servir per als seus usos letals. En tot cas, pareixia que els militars tenien com a missió primera fer funcions de caritat i assistència social, dirigir el trànsit a Bòsnia-Hecergovina, portar aliments i tendes de campanya a Amèrica Central, i coses així, que els fan més gradables i emotius. Però ara resulta que també tiren bombes. Segurament amb causa molt justificada en aquest cas del canalla Milosevic, però bombes.

I d’això justament, de tirar bombes de veritat contra gent de veritat, és del que havíem perdut la pràctica en aquestes parts de l’Europa occidental. No sé si el desconcert del personal ve d’aquesta falta de pràctica, però és un fet real i constatable: hi ha una mica de guerra a la vora de casa, i tothom es troba amb la divina facultat d’interpretar els fets en termes d’ordre mundial, d’estratègia d’alta volada i de moral universal. Una facultat que no té límits, pel que aquests dies podem llegir i escoltar, i tothom hi mostra, amb poques excepcions, uns coneixements tan imparcials i profunds com els de la meua carnisseria. Per exemple el columnista més ben pagat de la premsa espanyola, que explica que tirem bombes només pel gust de provar nous armaments, agudíssima anàlisi, i conclou l’argumentació amb aquesta síntesi exemplar: “*Los misiles son prótesis sexuales para estadistas a media asta*”. Al costat d’aquesta gràcia, la meua carnissera –que es guanya la vida tallant i pesant carn, no escrivint– és Clausewitz i Winston Churchill en una sola peça. La guerra és horror i destrucció de vides, i només pot ser tolerada quan es fa amb la mesura justa per impedir més horror i destrucció. Qui sap si aquesta mica de guerra que fan en el nostre nom serà tolerable o serà simplement inútil. Jo tinc por que siga tan inútil com quasi tots els judicis que suscita. Inclous els meus.